

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudkyň JUDr. Moniky Javorové a JUDr. Miroslavy Honusové v právní věci žalobce **multigate a.s.** se sídlem Olomouc, Riegrova 6, v řízení zastoupeného JUDr. Tomášem Vymazalem, advokátem se sídlem Olomouc, Wellnerova 3C, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje** se sídlem Olomouc, Jeremenkova 40a, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21.3.2012 č.j. KUOK 27246/2012, ve věci místního poplatku,

t a k t o :

I. V řízení se pokračuje.

II. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 21.3.2012 č.j. KUOK 27246/2012 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 12.922,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Tomáše Vymazala, advokáta se sídlem Olomouc, Wellnerova 3C.

O d ů v o d n ě n í :

A.

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného, jak je označeno v záhlaví tohoto rozsudku.

B.

Usnesením ze dne 17.5.2013 bylo řízení přerušeno do pravomocného skončení řízení vedeného Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 2 Afs 52/2013, kdy přípisem ze dne 8.1.2014 bylo účastníkům sděleno, že důvod přerušení trvá i nadále, nově pro řízení vedené před rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 Afs 68/2012 (ev. zn. RS 3/2013).

Řízení vedené Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 2 Afs 52/2013 bylo skončeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 6.8.2013 č.j. 2 Afs 52/2013-39. Rozšířený senát pak ve věci sp. zn. 2 Afs 68/2012 rozhodl usnesením ze dne 24.6.2014 č.j. 2 Afs 68/2012-34.

Odpadly tak překážky, pro které bylo řízení přerušeno, proto soud podle § 48 odst. 4 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) vyslovil, že se v řízení pokračuje.

C.

Žalobce namítá, že:

- 1) ust. § 10a zák. č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění účinném od 16.6.2010 do 31.12.2011 (dále jen „ZMP“) je protiústavní;
- 2) místní poplatek nelze vůbec stanovit ani vybírat, když poplatku podléhá jen zařízení *povolené* Ministerstvem financí. Žádný zákon však Ministerstvu financí nestanoví pravomoc povolovat jiné technické herní zařízení. Pokud bylo úmyslem zákonodárce zpoplatnit i provozování jiného technického herního zařízení, měl tak určit formou seznatelnou, srozumitelnou a neumožňující různý výklad. Pokud je však právní úprava nejednoznačná, je nutno při jejím výkladu postupovat podle principu *in dubio libertate (mitius)*. Napadenými rozhodnutími zpoplatněná koncová zařízení jako součást funkčně nedělitelného centrálního loterijního systému jsou přitom Ministerstvem financí pouze *schvalována*. Jedná se o zařízení, která bez napojení na centrální řídicí jednotku a místní řídicí jednotku nejsou schopna uskutečnit všechny prvky sázkového procesu na jednom místě. Nelze je tak podřadit pod pojem *výherního hracího přístroje* dle § 17 odst. 1 zák. č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o loteriích“). Tak je žalobci povoleno provozování centrálního loterijního systému s tím, že provozování a umístění koncových zařízení je jen *schváleno*;

- 3) ve výroku rozhodnutí správce poplatku I. stupně nejsou uvedeny předpisy, podle kterých bylo rozhodováno (rozhodnutí obsahuje jen odkaz na § 155 d.ř.). Žalobce má za to, že v rozhodnutí absentuje zejména odkaz na příslušnou hmotněprávní úpravu, přičemž z výroku rozhodnutí není ani zřejmé, zda správce poplatku postupoval i podle jiných ustanovení d.ř.;
- 4) obecně závazná vyhláška, podle které bylo rozhodováno, nesplňuje požadavky určitosti a srozumitelnosti, navíc upravuje některé záležitosti odlišně od zákona. Vyhláška především stanoví, že poplatková povinnost vzniká okamžikem povolení zařízení Ministerstvem financí. Poplatek však nese název *poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení povolené Ministerstvem financí*. Povolení a provozování jsou dvě základní podmínky vzniku poplatkové povinnosti, které musejí být splněny současně. Protože žádný orgán nemá pravomoc koncová zařízení žalobce povolovat, je předmětná obecně závazná vyhláška v rozporu se zákonem;
- 5) žalobce nesouhlasí s názorem správních orgánů, že předmětem rozhodnutí je jen výsledek stavu evidence poplatkových povinností žalobce na jeho osobním účtu s tím, že předmětem úvah a závěrů správních orgánů není otázka vyměření místního poplatku. Žalobce byl vždy přesvědčen, že žádnou poplatkovou povinnost nemá, avšak ohlášení s výhradou podal, aby se vyhnul pokutě; poplatek zaplatil, aby se vyhnul sankčnímu navýšení. Dovozuje, že pokud za této situace poplatek zaplatil a žalovaný či správní orgán I. stupně mu dosud jeho poplatkovou povinnost neobjasnily, musí být na jeho účtu přeplatek. Odkazuje v této souvislosti na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 2 Afs 76/2011, podle něhož bylo povinností správce poplatku I. stupně vydat v posuzované věci platební výměr.

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. K jednotlivým žalobním bodům odkazuje na obsah napadených rozhodnutí a dále uvádí k žalobnímu bodu 2), že žalobce svým chybným výkladem § 50 odst. 3 zákona o loteriích nebere v úvahu, že povolované loterie a jiné podobné hry by bez spojitosti se zařízením, na němž je tato hra provozována, nebylo možno vůbec provozovat (uskutečnit). V rámci jednotlivých druhů loterií a podobných her převažují tzv. technické hry, jejichž provozování není myslitelné bez toho, že by v povolení nebyla specifikována konkrétní herní zařízení, v jejichž softwaru je zakomponována příslušná hra, a pouze jejichž prostřednictvím lze hru uskutečnit. Jakkoli charakter videoloterijních terminálů neumožňuje jejich podřazení pod definici výherního hracího přístroje (§ 17 odst. 1 zákona o loteriích), nic nebrání jejich podřazení pod širší definici obsaženou v § 2 písm. e) zákona o loteriích, když se jedná o zařízení výherním hracím přístrojem podobná a sloužící témuž účelu. K žalobnímu bodu 5) uvádí, že napadené rozhodnutí nezakládá poplatkovou povinnost, nejedná se o platební výměr ve smyslu § 11 ZMP.

D.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

E.

Z obsahu správních spisů soud zjistil, že žalobce – s výhradou – splnil ohlašovací povinnost k jiným technickým herním zařízením ve smyslu příslušné obecně závazné vyhlášky, sám si poplatek vypočítal a tento i zaplatil. V ohlášení žalobce uvedl argumenty, pro které se domnívá, že tu jeho poplatková povinnost není. Poté uvedl, že „s ohledem na výše uvedenou argumentaci žádá společnost nadepsaný úřad o stanovisko“. Následně žalobce podal žádost o vrácení zaplacené částky jako přeplatku. Této žádosti správce poplatku I. stupně nevyhověl s tím, že na osobním daňovém účtu žalobce nevykazují žádný přeplatek. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které bylo zamítnuto napadeným rozhodnutím žalovaného. V něm žalovaný k odvolacím námitkám obdobným žalobním bodům uvedl, že:

- 1) správním orgánům nepřísluší hodnotit ústavnost zákona;
- 2) z hlediska poplatkové povinnosti je rozhodný systém, na kterém je žalobci povolená hra provozována. Nelze totiž směšovat pojmy *hra* a *zařízení, na němž je hra provozována*. Hry provozované prostřednictvím centrálního loterijního systému a koncových zařízení jsou funkčně nedělitelná potud, že bez jednotlivých komponentů nelze provozovat hru. Předmětem poplatku je tak nedělitelné spojení jedné centrální jednotky a jednoho koncového zařízení. Každé další koncové zařízení je samostatným (dalším) předmětem poplatku;
- 3) ust. § 102 odst. 1 písm. d) d.ř. výslovně neukládá, že by ve výroku rozhodnutí musely být uvedeny všechny předpisy, kterých bylo při rozhodování užito. V posuzované věci jde o procesní rozhodnutí podle § 155 d.ř., který je ve výroku rozhodnutí správce poplatku I. stupně uveden;
- 5) ve věci samé nedošlo k vedení nalézacího řízení dle § 11 ZMP, které se vede jen v případě, že poplatek není zaplacen řádně nebo včas. Poplatek tak dosud nebyl vyměřen a v tomto řízení o přeplatku nelze výsledek nalézacího řízení předjímat;

F.

Namítá-li žalobce protiústavnost § 10a ZMP [žalobní bod 1)], krajský soud konstatuje, že nálezem ze dne 9.1.2013, sp. zn. Pl. ÚS 6/12, publ. pod č. 39/2013 Sb., zamítl Ústavní soud návrh Krajského soudu v Hradci Králové na konstatování protiústavnosti ustanovení § 1 písm. g) a § 10a ZMP, in eventum na konstatování protiústavnosti části třetí zákona č. 183/2010 Sb. podaný z obdobných důvodů, jaké uplatňuje žalobce v žalobě. Ústavní soud tedy dospěl k závěru, že novela ZMP provedená zákonem č. 183/2010 Sb., již byl poplatek za jiné technické herní zařízení povolené Ministerstvem financí podle jiného právního předpisu zaveden, nebyla přijata ústavně nekonformním způsobem. Zdejší soud závěry Ústavního soudu respektuje, když podle čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky je vykonatelný nález Ústavního soudu závazný pro všechny orgány i osoby.

G.

Krajský soud se dále zabýval posouzením dílčí otázky, zda lze pod pojem *jiné technické herní zařízení* podřadit i stěžovatelem provozované *videoloterijní terminály* [žalobní bod 2)].

Žalobce tvrdí, že pokud je jiné technické herní zařízení (dále jen „JTHZ“) upraveno ve stejném ustanovení zákona jako výherní hrací přístroje (dále jen „VHP“), půjde z povahy věci

o takové zařízení, které je VHP podobné či příbuzné, přesto však o VHP nejde, a to s ohledem na jeho jiné technické parametry či funkce. Dále dovozuje, že je-li VHP kompaktním a funkčně nedělitelným zařízením, které je schopno uskutečnit všechny fáze sázkového procesu (od vkladu finančních prostředků do hry, přes uzavření sázky, další průběh hry až po její výsledek), měl by být schopen tyto funkce zastat také videoloterijní terminál (dále jen „VLT“); ten však je pouhým zobrazovacím zařízením, protože k vygenerování výhry či prohry dochází v centrálním loterijním systému (centrální řídicí jednotce).

Krajský soud se ztotožňuje se žalobcem potud, že z hlediska technického (míněno vnitřního technického uspořádání) budou mezi VHP a JTHZ existovat rozdíly. Pokud by však tato zařízení musela fungovat na principu VHP i z pohledu průběhu sázkového procesu (což ovšem z žádného ustanovení zákona dovodit nelze), byla by VLT pouze jakýmsi „moderním typem“ VHP. Pak se ovšem nutně nabízí otázka, proč by zákonodárce tuto novou kategorii přístrojů vůbec zaváděl a samostatně ji zpoplatňoval (postačilo by případně novelizovat definici VHP uvedenou v § 17 odst. 1 zákona o loteriích). Nelze totiž přehlédnout, že kromě zmiňovaného funkčně-technického hlediska má význam i vnímání VHP či VLT jejich běžnými uživateli. Soud má za to, že uživatel (hráč) nevnímá žádný podstatný rozdíl mezi hrou na VHP a VLT; z jeho pohledu jde o zařízení obdobná, která užívá s úmyslem dosáhnout prostřednictvím sázek co nejvyšší výhry v penězích. Pro tyto uživatele je naprosto okrajové, zda ke generování výhry dochází přímo v daném zařízení (jako je tomu u VHP), anebo v centrálním loterijním systému (v případě VLT). Stejně jsou i negativní socioekonomické důsledky užívání VHP a VLT; v obou případech je pociťují obce, na jejichž území se tato zařízení nachází. Tento fakt ostatně zcela jasně potvrdil i Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 6.5.2013 sp. zn. IV. ÚS 2315/12, kdy zopakoval svůj konstantní názor, že provozování VHP a obdobných zařízení je na samém okraji společensky akceptovaných aktivit, neboť je doprovázeno významnými negativními externalitami, ovlivňujícími situaci obyvatel a veřejný pořádek v dotčených obcích.

Vzhledem k tomu, že zavedení této nové kategorie zpoplatňovaných zařízení bylo výsledkem pozměňovacího návrhu Senátu v rámci projednávání zmiňovaného zákona, není možné zjistit bližší úmysly zákonodárce z důvodové zprávy. S ohledem na důvody prezentované předkladatelem pozměňovacího návrhu (k tomu viz například bod 14. nálezu Ústavního soudu ze dne 9.1.2013, sp. zn. Pl. ÚS 6/2012) je však zřejmé, že kromě důvodů fiskálních byl motivem pro rozšíření dopadu místního poplatku i na naposledy zmíněná zařízení nárůst počtu VLT na úkor „klasických“ VHP a s tím spojená potřeba jejich regulace ze strany municipalit.

Místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj a jiné technické herní zařízení ve smyslu § 10a ZMP tedy vykazuje dvě hlavní funkce, a to nejen funkci fiskální (zajištění příjmu obci), ale zejména funkci regulační (omezení jevu, který obec na svém území přinejmenším nevítá). Soud má tedy za to, že důvodem zavedení nové kategorie zařízení

podléhající místnímu poplatku – JTHZ nebyly vnitřní technické odlišnosti těchto zařízení, ve srovnání se stávajícími VHP, neboť ty jsou z pohledu účelu tohoto poplatku marginální. Důvodem byl zcela odlišný způsob sázení (zde celý proces není soustředěn do jediného místa), které se zcela vymyká stávajícímu pojetí VHP, při současné snaze podrobit tato zařízení regulaci ze strany municipalit. Přitom si však byl zákonodárce vědom rychlého technického vývoje v této oblasti, a proto zcela pochopitelně upřednostnil použití neurčitěho právního pojmu, tedy obecnějšího pojmu před konkrétnějším, neboť všechna v budoucnu myslitelná technická herní zařízení tohoto typu by zákon stěží mohl kazuisticky vyjmenovat.

Výklad předestřený žalobcem vychází z významně formalistických až technických hledisek a naprosto nezohledňuje smysl a účel dotčených norem.

Lze proto přijmout dílčí závěr, a sice, že *interaktivní videoloterijní terminál* lze podřadit pod pojem *jiné technické herní zařízení*, užitý v ustanovení § 10a ZMP. Krajský soud přitom pokládá tento výklad za jednoznačný a neotevírající žádný prostor pro vícery možný výklad, tzn. ani pro aplikaci zásady „*in dubio mitius*“.

Poté, co byl vyložen pojem *jiné technické herní zařízení*, je nutné posoudit naplnění druhé podmínky pro vznik poplatkové povinnosti dle § 10a odst. 1 ZMP, a sice, zda je toto JTHZ Ministerstvem financí *povoleno*, respektive *povolováno*.

Žalobcova argumentace stojí na názoru, že Ministerstvo financí v současné době povoluje v režimu jakéhosi zbytkového zmocňovacího ustanovení § 50 odst. 3 zákona o loteriích pouze *loterie a jiné hry*, přičemž touto *jinou hrou* se v jeho případě rozumí hra, kterou provozuje prostřednictvím Centrálního loterijního systému tvořeného centrální řídicí jednotkou, místními kontrolními jednotkami a koncovými zařízeními (VLT); ty ovšem, dle jeho názoru, nelze s pojmem hry jako takové ztotožňovat.

Soud verifikuje žalobcův názor, že pojem *loterie nebo jiná hra* nelze zaměnit či ztotožňovat s pojmem *interaktivní videoloterijní terminál*. Zatímco první sousloví představuje abstraktní a veskrze imateriální pojem, druhé má podobu ryze konkrétního, materiálního substrátu, pomocí něhož uživatel (hráč) tuto hru hraje. Na rozdíl od žalobce však zdejší soud vnímá ustanovení § 50 odst. 3 zákona o loteriích v celém jeho znění. Podle tohoto ustanovení ministerstvo může povolovat i loterie a jiné podobné hry, které nejsou v zákoně v části první až čtvrté upraveny, s tím, že v povolení budou všechny podmínky provozování podrobně stanoveny; použije přitom přiměřeně ustanovení části první až čtvrté zákona.

Právě zákonodárcem použité sousloví *všechny podmínky provozování*, použité v souvislosti s povolováním, vede soud k závěru, že tyto podmínky v sobě zahrnují nejen schválení všeobecného loterijního plánu, herních plánů, generálního návštěvního řádu platného pro všechna střediska či bezpečnostní směrnice, ale (v případě posuzovaného typu hry) právě i umístění konkrétních interaktivních VLT v přesně specifikovaném počtu, na přesně uvedených konkrétních adresách. Povolení *jiné hry*, kam spadá i žalobcem provozovaná hra, je tedy nutné vnímat jako nedílný celek, jehož integrální součástí jsou podmínky jejího provozování. Pokud se tedy provozovatel rozhodne tato koncová zařízení například přesunout do jiných provozoven či rozšířit jejich počet, přistoupí Ministerstvo financí k *doplnění* původně vydaného povolení, ve smyslu úpravy jeho podmínek. Zda výrok takového povolení zní „*povoluje*“ nebo „*schvaluje*“, není podle názoru zdejšího soudu podstatné, neboť je třeba vycházet z materiální podstaty takového rozhodnutí, a tou je změna (eventuelně doplnění) již vydaného rozhodnutí na podkladě změny podstatných okolností u žadatele o povolení k provozování loterie nebo jiné hry. Lze si tudíž představit i situaci, kdy by žalobce požádal o rozšíření počtu VLT nebo o jejich přemístění, avšak Ministerstvo financí by jeho žádosti z určitých důvodů nevyhovělo a umístění těchto dalších VLT nebo jejich přemístění by dodatečně nepovolilo (neschválilo). Původní povolení je tedy fakticky vydáváno (i když § 50 odst. 3 zákona o loteriích tak explicitně neuvádí) s výhradou změny poměrů, která v procesním právu nezakládá překážku věci pravomocně rozhodnuté; zde je takový postup předvídan ustanovením § 101 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, který se podle § 45 odst. 1 zákona o loteriích subsidiárně použije ve věcech loterií a jiných her. Lze jistě namítnout, že zákon o loteriích na zmiňovaný procesní postup neodkazuje (a to ani nepřímo) a jde tak nepochybně o deficit úpravy tohoto zákona, nicméně takový postup se nepřičí podstatě povolování těchto specifických činností.

Z výše uvedených důvodů soud dospívá k závěru, že VLT, jakožto koncová zařízení centrálního loterijního systému, podléhají povolení Ministerstva financí podle § 50 odst. 3 zákona o loteriích, a proto spadají pod pojem *jiná technická herní zařízení povolená Ministerstvem financí*. Podléhají tedy místnímu poplatku podle § 10a zákona o místních poplatcích. Jelikož ani v tomto směru dikce § 10a zákona o místních poplatcích (ve spojení s § 50 odst. 3 zákona o loteriích) nevede při použití klasických interpretačních metod k dvojímu výkladu, z nichž by jeden bylo možno z hlediska stěžovatele označit za příznivější, zásada *in dubio pro libertatum*, na jejíž dodržení stěžovatel naléhal, nedostala prostor pro svou aplikaci.

Žalobní bod 2) tedy nebyl shledán důvodným.

H.

Co se týče nutnosti uvést ve výrokové části právní předpis, podle něhož bylo rozhodováno [žalobní bod 3)], má zdejší soud za to, že účelem tohoto ustanovení

není uložit správním orgánu povinnost vyjmenovat všechna ustanovení, která byla v daném případě aplikována či jen pouze jakýmkoli způsobem dotčena (což by v případě těch procesních nebylo prakticky proveditelné), ale umožnit adresátovi daného rozhodnutí identifikovat právní normy, jejichž dispozice, příp. hypotéza, byla naplněna, a právní normy, z nichž plyne případná sankce. V daném případě bylo v záhlaví rozhodnutí správce poplatku uvedeno, že rozhodl v souladu s § 155 d.ř., ve výrokové části napadeného rozhodnutí pak bylo uvedeno, že žalovaný rozhoduje o odvolání dle § 116 odst. 1 d.ř. Požadavek zákona by byl přitom naplněn i tehdy, pokud by žalovaný pouze konstatoval, že rozhodoval podle daňového řádu. Konkretizace ustanovení tohoto zákona byla nad rámec zákonného požadavku na tuto náležitost rozhodnutí [§ 102 odst. 1 písm. d) daňového řádu] a umožňovala žalobci porozumět výroku rozhodnutí.

I.

S ohledem na žalobní bod 4) je třeba dále posoudit, zda místnímu poplatku podléhá pouze provozovaný interaktivní videoloterijní terminál nebo je pro vyměření poplatku rozhodné jeho povolení kompetentním orgánem (Ministerstvem financí).

Podle § 10a odst. 1 ZMP platilo, že „*poplatku ... podléhá každý povolený hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení povolené Ministerstvem financí.*“ Toto zákonné znění převzala i žalobcem zpochybňovaná obecně závazná vyhláška, proto z textu zákona nevybočila.

S žalobcem lze částečně souhlasit v tom, že znění citovaného ustanovení § 10a ZMP je do určité míry nejednoznačné, protože zatímco jeho prvá část hovoří o poplatku za *provozovaný* výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení [podobně srov. též ustanovení § 1 písm. g) stejného zákona]; dle druhé části podléhá tomuto poplatku každý *povolený* hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení. Krajský soud však připomíná, že zatímco pasáž „*poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení*“ je spíše jakýmsi označením daného poplatku, jeho faktický dopad upravuje druhá část, ve které se již hovoří o povoleném hracím přístroji. Zákonodárce takto presumoval, že v případě povolení hracího přístroje bude tento též umístěn a bude na něm hra provozována. Nekladl tedy důraz na fakt, zda je na něm ve skutečnosti daná hra provozována, nýbrž vyšel z logické domněnky, že tomu tak bude, což lze považovat za jasně vyjádřený úmysl zákonodárce.

Ostatně finanční zatížení některých aktivit bez ohledu na jejich faktické využívání není v právním řádu ojedinělé. Za příklad lze uvést povinnost vlastníka vozidla uzavřít pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti dle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla dle zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů (tzv. povinné ručení), kdy rozhodujícím kritériem je vlastnictví vozidla a nikoli fakt, zda je dané vozidlo skutečně provozováno. Z místních poplatků pak podobně poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a

odstraňování komunálních odpadů musí platit též osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům [srov. § 10b písm. b) ZMP] a není rozhodné, zda v daném místě nějaký odpad vyprodukuje či se vůbec v dané nemovitosti zdržuje. Stejně tak může být místní poplatek za výherní hrací automat vybírán též za přístroj povolený a není nezbytné jeho faktické uvedení do provozu. Tuto tezi potvrdil ve své judikatuře též Ústavní soud, který konstatoval, že *každé ustanovení právního předpisu je nutno chápat v jeho celkovém smyslu, v kontextu s jinými ustanoveními příslušného právního předpisu i v souvislosti s celým právním řádem. Samo gramatické znění citovaného ustanovení ukazuje, že sazba poplatku nezávisí na faktickém provozu výherního hracího přístroje, tzn. že zde není prostor např. pro zohledňování otevírací doby příslušné provozovny, poruchovosti přístrojů a podobně, nýbrž že se jedná o poplatek paušální, který se hradí za určité časové období.* (I. ÚS 249/99).

Pokud tedy obecně závazná vyhláška stanovila za rozhodnou skutečnost povolení daného automatu Ministerstvem financí, nepřekročila takto zákonné meze své normotvorby.

Soud samozřejmě nikterak nerozporuje, že obce mohly stanovit i jinou rozhodnou skutečnost pro vznik této poplatkové povinnosti. Obce jsou oprávněny zakotvit určitý poplatek v méně invazní míře oproti rozsahu předpokládaném v zákoně, ale naopak nemohou zákonné hranice překročit, protože takovýto postup by musel být brán za porušení zásady vázanosti zákonem. Pokud se však žalobcem rozporovaná obecně závazná vyhláška přidržela doslovného znění ustanovení zákona, nelze její obsah nikterak relevantně právně zpochybňovat.

Ani zde nelze stěžovateli přisvědčit v námitce o porušení zásady *in dubio mitius*, neboť žalobcův výklad vychází z významně formalistických až technologických hledisek a naprosto nezohledňuje smysl a účel dotčených norem ani předchozí judikaturu. Proto ho nelze považovat za rovnocenný výklad s výkladem poskytnutým soudem či správcem poplatku.

J.

K žalobnímu bodu 5) soud předesílá, že nesdílí názor žalovaného, že předmětem rozhodnutí o (ne)vrazení přeplatku v situaci, kdy místní poplatek nebyl vyměřen samostatným rozhodnutím, není posouzení oprávněnosti a zákonnosti vyměření poplatku. Z žalobcovy argumentace užitá ve všech jeho podáních totiž plyne, že žalobce se vrácení přeplatku domáhá právě proto, že má za to, že nikdy žádnou poplatkovou povinnost neměl. Je-li totiž přeplatkem částka, o kterou úhrn plateb a vratek na kreditní straně osobního daňového účtu převyšuje úhrn předpisů a odpisů na debetní straně osobního daňového účtu

(§ 154 odst. 1 d.ř.), je nutno při rozhodování o přeplatku posoudit též, zda tu (vůbec) je předpis poplatku.

Zcela zavádějící je v tomto směru názor žalovaného o tom, že ve věci vyměření poplatku bude teprve v budoucnu vydán platební výměr, jehož obsah nelze předjímat. Takovým názorem totiž jakoby žalovaný dával najevo, že tu dosud žádný předpis poplatku není. To ovšem žalovaný popírá celým zbylým obsahem napadeného rozhodnutí, kde existenci předpisu poplatku odvozuje od splnění ohlašovací povinnosti žalobcem. S ohledem na níže uvedenou argumentaci krajský soud nepokládal tento rozpor za natolik intenzivní, aby sám odůvodnil zrušení napadeného rozhodnutí, přičemž zrušení napadeného rozhodnutí pro tento rozpor, aniž by se soud vyjádřil ke skutečnému obsahu žalobního bodu 5), by byl v rozporu se zásadami hospodárnosti daňového i soudního řízení.

Otázku rozhodnou pro posouzení věci řešil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 24.6.2014 č.j. 2 Afs 68/2012-34, www.nssoud.cz. V tomto usnesení rozšířený senát vyslovil, že správce místního poplatku má povinnost vydat platební výměr a řádně jej doručit, pokud při splnění ohlašovací povinnosti poplatník sdělil kvalifikovaným způsobem své pochybnosti a současně o vydání platebního výměru požádal, přestože místní poplatek ve stanovené lhůtě včas a ve správné výši uhradil. V případě nečinnosti správce místního poplatku nedochází k vyměření místního poplatku ani k vystavení platebního výměru. Tento sjednocující názor krajský soud respektuje, ztotožňuje se s ním a ani v nyní posuzované věci neshledal důvody, pro které by se od něj odchýlil.

Krajský soud se dále zabýval otázkou, zda žalobcovu formulaci „s ohledem na výše uvedenou argumentaci žádá společnost nadepsaný úřad o stanovisko“ lze objektivně vyložit jako žádost o vydání platebního výměru. Při uvedeném posouzení vycházel z nespočetných opakovaných direktiv Ústavního soudu zakazujících správním orgánům i soudům výklad podání účastníka formálním způsobem (zákaz přepjatého formalismu).

Krajský soud vychází z názoru, že správce poplatku dává najevo své stanovisko o poplatkové povinnosti samotné, o základu poplatku a o výši poplatku především rozhodnutím, kterým se končí vyměřovací řízení (§ 101 odst. 1 d.ř.), a to především skrze odůvodnění takového rozhodnutí (§ 102 odst. 3, 4 d.ř.). Takové rozhodnutí se v případě vyměření poplatku označuje jako platební výměr (§ 147 odst. 1 d.ř.).

Krajský soud má za to, že lpění na výslovné formulaci žádající o „vydání platebního výměru“ (nikoli např. „vydání rozhodnutí“, „sdělení Vašich závěrů, proti kterým se budeme moci odvolat“, apod.) by bylo – zejména v nejasné procesní situaci, která tu byla v době splnění ohlašovací povinnosti (prakticky 3 roky před vydáním objasňujícího usnesení rozšířeného senátu) právě za přepjatý formalismus zakazovaný opakovaně Ústavním

soudem. Krajský soud proto uzavírá, že žádal-li žalobce po snesení svých argumentů o tom, že jej poplatková povinnost netíží, aby správce poplatku I. stupně sdělil žalobci své stanovisko, jedná se obsahově o žádost o vydání platebního výměru.

Z uvedeného vyplývá, že za situace, kdy žalobce již v ohlášení žádal o vydání platebního výměru na předmětný poplatek, měl správce poplatku I. stupně – bez ohledu na to, že byla splněna ohlašovací povinnost a poplatek i zaplacen – vydat na předmětný místní poplatek platební výměr. Neučinil-li tak, nebyl dosud poplatek nikterak vyměřen, protože tu není žádný předpis tohoto poplatku ve smyslu § 154 odst. 1 d.ř.

Krajský soud za této situace uzavírá, že rozhodnutí správce poplatku I. stupně i napadené rozhodnutí žalovaného jsou předčasná, neboť závisejí na posouzení otázky, která bude nevyhnutelně řešena v řízení o vyměření předmětného místního poplatku (§ 99 d.ř.), k němuž již žalobce dal žádostí o vydání platebního výměru podnět. O žalobcově žádosti o vrácení přeplatku tak bude možno rozhodnout až poté, co bude platebním výměrem najisto postavena žalobcova poplatková povinnost.

K.

Pro důvodnost žalobního bodu 5) tedy krajský soud napadené rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil a věc podle § 78 odst. 4 s.ř.s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž jsou daňové orgány vázány právními názory vyslovenými v tomto rozsudku.

L.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce byl v řízení úspěšný a vzniklo mu tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce tvoří:

a) zaplacený soudní poplatek	3.000,- Kč
b) odměna advokáta ve výši 2.100,- Kč bez DPH
/ úkon při poskytnutí těchto úkonů právní
služby:	§ 7,
§ 9 odst. 3 písm.
f)
vyhl.č. 177/1996
Sb.
ve znění do r.
2012
1) příprava a převzetí věci	
2) sepis žaloby	4.200,- Kč
c) odměna advokáta ve výši 3.100,- Kč bez DPH
/ úkon při poskytnutí těchto úkonů právní
služby:	§ 7,
§ 9 odst. 4 písm.
d)

1) replika ze dne 4.4.2013	vyhl.č. 177/1996
Sb.
ve znění od r.
2013	3.100,- Kč
d) paušální náhrada hotových výdajů advokáta
ve výši 300,- Kč bez DPH / úkon při poskytnutí
úkonů právní služby uvedených ad b), c)	§ 13 odst. 3
vyhl.č. 177/1996
Sb.	900,- Kč
e) DPH 21% z částek uvedených ad b) - d)	§ 57 odst. 2 s.ř.s.	1.722,- Kč
<i>C e l k e m</i>		<i>12.922,- Kč</i>

Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle § 64 s.ř.s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen o.s.ř.) k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a o.s.ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s.ř.s., § 159, § 160 odst. 1 o.s.ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 18. července 2014

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu